

EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 22.III.2006

K(2006)813 galutinis

Tema: Valstybės pagalba N 313/2005 – Lietuva
Jūrininkų socialinio draudimo įmokų mažinimas

Gerb. pone Ministre,

1. PROCEDŪRA

- (1) 2005 m. birželio 15 d. laišku (Komisijos Generaliniame sekretoriате 2005 m. birželio 17 d. registruotu nuoroda SG(2005) A/5767) Lietuvos valdžios institucijos pagal Sutarties 88 straipsnio 3 dalį informavo Komisiją apie savo ketinimą parengti valstybės pagalbos schemą, palankią Lietuvoje įsisteigusioms jūrų transporto bendrovėms.
- (2) 2005 m. liepos 11 d. (nuoroda D (2005)114727 ir 2005 m. rugsėjo 27 d. (nuoroda D(2005)120625) Komisija paprašė paaiškinti tam tikrus šios priemonės aspektus. 2005 m. rugsėjo 21 d. (DG TREN A/2369, 2005 m. rugsėjo 22 d.) ir 2005 m. lapkričio 8 d. (DG TREN A/28819, 2005 m. lapkričio 11 d.) Lietuvos valdžios institucijos pateikė Komisijos tarnyboms jų prašomą informaciją. Atsižvelgiant į 2005 m. lapkričio 22 d. Komisijos prašymą (nuoroda D (2005) 125632) 2006 m. sausio 13 d. laišku (DG TREN A/11269 2006 m. sausio 18 d.) buvo pateikta daugiau informacijos.

2. IŠSAMUS PAGALBOS APRAŠYMAS

- (3) Lietuvos valdžios institucijos ketina plėtoti jūrų sektorių, apsaugoti ir skatinti užimtumą, numatydamos socialinio draudimo įmokų už Lietuvos, Bendrijos ir EEE jūrininkus, dirbančius tarptautiniais maršrutais su Lietuvos vėliava plaukiojančiuose laivuose, grąžinimą tų laivų valdytojams.

Jo Ekselencija Užsienio Reikalų Ministras ANTANAS VALIONIS
Užsienio Reikalų Ministerija
J. Tumo-Vaizganto g. 2
LT-01511 Vilnius

- (4) Priemonę, apie kurią buvo informuota, ketinama taikyti 6 metus (nuo 2006 m. sausio 1 d. iki 2012 m. sausio 1 d.). Tikimasi, kad priemonės biudžetą sudarys iki 4,63 milijono EUR per metus (27,8 milijono EUR per visą laikotarpį).
- (5) Lietuvos valdžios institucijų pateikta informacija rodo, kad jūrininkų socialinio draudimo įmokos yra 34 % jūrininkų mėnesio atlyginimo dydžio (31 % moka darbdavys¹ ir 3 % moka dirbantysis²), kuris sumokamas Valstybiniam socialinio draudimo fondui.
- (6) Pagal siūlomą schemą socialinio draudimo įmokas už jūrininkus, kurių darbo užmokestis viršija 1 626 LTL (470,9 EUR) per mėnesį, mokės valstybė; jeigu užmokestis mažesnis, socialinio draudimo įmokų mokėti nereikia. Konkrečiai, valstybė visiškai mokės socialinio draudimo įmokas už jūrininkus, kurių mėnesio darbo užmokestis yra nuo 1 626 LTL (470,9 EUR) iki 5 420 LTL (1 569,7 EUR). Jeigu mėnesio darbo užmokestis viršija 5 420 LTL (1 569,7 EUR), valstybės mokamos socialinio draudimo įmokos neviršys 1 289,96 LTL (373,6 EUR) per mėnesį.
- (7) Norėdami pasinaudoti šia priemone laivų valdytojai turės samdyti reikalavimus atitinkančius jūrininkus, kaip nustatyta Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos jūrų transportui (Jūrų transporto gairės)³, t. y.:
- Bendrijos arba EEE piliečius, jūrininkų, dirbančių laivuose (įskaitant ro-ro keltus⁴), teikiančiuose reguliaraus keleivių gabenimo paslaugas tarp Bendrijos uostų, atveju;
 - visus jūrininkus, kurie turi mokėti mokesčius ir (arba) socialinio draudimo įmokas valstybėje narėje, visais kitais atvejais.
- (8) Pagal šią schemą, jūrininkai dirba Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre registruotame ir tarptautiniu laivybos maršrutu plaukiojančiame laive. Žvejybos ir pagalbinės funkcijas atliekantiems laivams schema netaikoma.
- (9) Lietuvos valdžios institucijos nurodė, kad priemonė taip pat bus taikoma jūrininkams, dirbantiems jūrų savaeigiuose vilkikuose ir žemsiurbėse. Siekiant užtikrinti, kad pagalba būtų teikiama tik jūrininkams, dirbantiems laivuose, mažiausiai 50 % savo darbo laiko⁵ vykdančiuose jūrų transportą, Lietuvos

¹ Šiose įmokose pensijų draudimas sudaro 23,5 %, ligos ir motinystės socialinis draudimas – 2,8%, nedarbo draudimas – 1,4 %, sveikatos draudimas – 3% ir nelaimingų atsitikimų darbe draudimas – 0,3 %.

² Šiose įmokose pensijų draudimas sudaro 2,5 %, o ligų ir motinystės draudimas – 0,5%.

³ Komisijos komunikatas C(2004)43 – Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui, OL C 13/3, 2004 1 17.

⁴ Žr. Tarybos direktyvos 1999/35/EB dėl privalomų patikrinimų sistemos, užtikrinančios saugų ro-ro keltų ir greitaeigių keleivinių laivų, kuriais teikiamos reguliarios paslaugos, plaukiojimą (OL L138/1 1999 6 1), 2 straipsnio a punktą.

⁵ Komisijos komunikato C(2004)43 – Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos jūrų transportui, OL C 13/3, 2004 1 17 3.2 skyrius.

valdžios institucijos nurodė, kad yra sukurta sistema su griežtos kontrolės mechanizmu, pagal kurią reikalavimus atitinkantys jūrininkai registruojami reikalavimus atitinkančiuose laivuose ir išregistruojami iš jų, ir tie patys registracijos įrašai yra pateikiami jūrininko byloje. Tai reiškia, jog yra galimybė vykdyti priemonėje numatytą *ex post facto* kontrolę. Be to, darbo ir mokesčių kontrolės institucijos turi teisę vykdyti laivų valdytojų ir jūrininkų patikrinimus.

- (10) Laivų valdytojams socialinių įmokų už jūrininkus sumažinimo forma teikiama pagalba neviršys tokių mokesčių lygio ir bus skiriama ne daugiau kaip iki nulio sumažinant socialinio draudimo įmokų prievoles. Šiuo atžvilgiu ir siekiant išvengti galimo kaupimo kitose mokesčių pagalbos schemose Lietuvos valdžios institucijos išipareigojo laikytis Jūrų transporto gairių⁶ 11 skyriuje numatytų ribų.

3. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

3.1. Pagalba pagal EB sutarties 87 straipsnio 1 dalį

- (11) Pagal EB Sutarties 87 straipsnio 1 dalį „bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai“.
- (12) Valstybės pagalba reiškia bet kokią tiesiogiai arba netiesiogiai suteiktą naudą iš valstybės išteklių ir teikiamą pačios valstybės arba tarpininkaujančios institucijos, veikiančios pagal jai suteiktus įgaliojimus.
- (13) Šiame kontekste Lietuvos valdžios institucijų sprendimas pasiūlyti valstybei sumažinti darbdavių mokamas socialinio draudimo įmokas už reikalavimus atitinkančius jūrininkus yra susijęs su valstybės ištekliais ir naudingas tam tikroms įmonėms, nes dalį jų įprastų išlaidų padengia valstybė, kuri atsisako šių mokesčių pajamų.
- (14) Be to, priemonė daro poveikį tarpvalstybinei prekybai ir iškreipia arba gali iškreipti konkurenciją šioje rinkoje, nes ji yra skirta tik tam tikroms jūrų transporto įmonėms, kurios konkuruoja su kitomis Bendrijos jūrų transporto bendrovėmis.
- (15) Todėl Komisija daro išvadą, kad pagal šią priemonę teikiama valstybės pagalba atitinka EB sutarties 87 straipsnio 1 dalies apibrėžimą.

3.2. Teisinis vertinimo pagrindas

- (16) EB sutarties 87 straipsnio 3 dalyje numatytos 87 straipsnio 1 dalyje pateikiamos bendros nesuderinamumo taisyklės išimtis.

⁶ Žr. 3 nuorodą.

- (17) Konkrečiai, 87 straipsnio 3 dalies c punkte numatyta išimtis gali būti taikoma, nes ji numato, kad valstybės pagalba yra galima, jei ji suteikiama skatinant tam tikrą ekonomikos sričių plėtrą ir kai ši pagalba netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui.
- (18) Jūrų transporto srityje 87 straipsnio 3 dalies c punkto taikymas apibrėžiamas Jūrų transporto gairėse.

3.3. Pagalbos suderinamumas

- (19) Jūrų transporto gairių 3.2 skyriuje aiškiai leidžiama sumažinti socialinio draudimo įmokas už Bendrijos jūrininkus, dirbančius valstybėje narėje registruotuose laivuose, arba atleisti nuo jų.
- (20) Iš ankstesnės analizės aišku, kad Lietuvos priemonė yra mokestinė priemonė, skirta paremti jūrų transporto sektorių, išsaugoti Lietuvos jūrų transporto laivyną bei užtikrinti Bendrijos ir EEE jūrininkų darbą Bendrijos laivuose. Šiuo atžvilgiu schema atitinka Bendrijos politikos tikslus, nustatytus Jūrų transporto gairių 3.2 skyriuje.
- (21) Komisija pažymi, kad įmokų mažinimo sistema bus taikoma tik toms bendrovėms, kurios darbui jūrų transporto laivuose įdarbina reikalavimus atitinkančius jūrininkus. Žemsiurbėms ir vilkikams schema bus taikoma tiek, kiek žemsiurbių veiklos atveju – daugiau kaip 50 % žemsiurbių metinės veiklos sudarys iškastų medžiagų giluminis transportas, o vilkikų atveju – daugiau kaip 50 % jų veiklos, vykdomos atitinkamais metais, sudarys jūrų transportas, kaip numatyta Jūrų transporto gairių 3.1 skyriuje. Šiuo tikslu Komisija pastebi, kad Lietuvos valdžios institucijos sukūrė griežtos kontrolės mechanizmą, kuriame numatyti tiek laivų valdytojų, tiek jūrininkų *ex post facto* patikrinimai.
- (22) Galiausiai Komisija pažymi, jog, kaip nurodė Lietuvos valdžios institucijos, jūrininkų socialinio draudimo įmokų sumažinimas neviršys tokių mokesčių lygio, ir bus leidžiamas maksimalus visų prievolių sumažinimas iki nulio. Siekiant išvengti galimo kaupimo kitose mokesčių pagalbos schemose Lietuvos valdžios institucijos išipareigojo laikytis Jūrų transporto gairių 11 skyriuje numatytų ribų.
- (23) Todėl laikoma, kad ši tvarka atitinka Jūrų transporto gairių reikalavimus.

4. SPRENDIMAS

- (24) Todėl Komisija nusprendė, kad pagalba gali būti laikoma suderinama su bendra rinka pagal Sutarties 87 straipsnio 3 dalies c punktą.

Tuo atveju, jeigu šiame laiške yra konfidencialios informacijos, kuri neturėtų būti atskleista trečiosioms šalims, prašome apie tai informuoti Komisiją per penkiolika darbo dienų nuo šio laiško gavimo datos. Jeigu Komisija negaus su tuo susijusio pagrįsto prašymo per nurodytą laiką, ji manys, kad sutinkate su viso laiško teksto atskleidimu trečiosioms šalims ir jo paskelbimu autentiška kalba internete adresu http://europa.eu.int/comm/secretariat_general/sgb/state_aids/. Šis prašymas turėtų būti siunčiamas registruotu laišku arba faksu:

European Commission
Directorate-General for Energy and Transport
Directorate A - General Affairs
B-1049 Brussels
Faks.: ++ 32 2 296 41 04

Pagarbiai,
Komisijos vardu

Jacques Barrot
Pirmininko pavaduotojas